

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2472

Vragen van de leden **Ferrier** en **Haverkamp** (beiden CDA) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *het verlies aan geloofwaardigheid van het Kimberley proces inzake diamantenhandel in Zimbabwe* (ingezonden 27 april 2010).

Antwoord van minister **Verhagen** (Buitenlandse Zaken), mede namens de minister van Economische Zaken (ontvangen 18 mei 2010).

Vraag 1

Kent u het bericht «Mugabes vuile edelstenen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u de uitspraak dat het Kimberley proces een «schijnvertoning» en tot een «witwassysteem van bloeddiamanten» is geworden?

Antwoord 2

Ik deel die uitspraak niet. Het Kimberley Proces (KP) zorgt in beginsel in de landen die lid zijn van het KP voor een systeem waarmee bloeddiamanten niet kunnen worden witgewassen. Wel ben ik van mening dat Zimbabwe de minimumeisen van het KP dient na te leven. Daarvan is op dit moment onvoldoende sprake. Dat ligt echter niet zozeer aan het KP, maar komt geheel voor rekening van de Zimbabweaanse autoriteiten.

Vraag 3

Deelt u de mening dat de conclusie van de onderzoekscommissie van het Kimberley Proces Certificerings Schema (KPCS), namelijk dat er in Zimbabwe sprake was van grove mensenrechtenschendingen en dat het leger betrokken was bij smokkeloperaties en illegale diamanthandel, een ernstige is?

Antwoord 3

Ja. In reactie daarop is tijdens de KP-jaarvergadering 2009 besloten om het mensenrechtenaspect een zwaarder accent te geven binnen het KPCS. Een voorstel hiertoe wordt momenteel binnen het KP uitgewerkt en staat op de agenda van de KP-jaarvergadering dit najaar.

¹ Trouw, 14 april 2010.

Vraag 4

Bent u van oordeel dat, als Zimbabwe in juni aanstaande geen aantoonbare verbetering heeft laten zien, het land geschorst dient te worden? Zo ja, gaat u als lid van het samenwerkingsverband KPCS zich hiervoor inzetten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Tijdens de laatste plenaire vergadering van het KP is het actieplan, dat door de Zimbabweanse regering werd aangeboden, goedgekeurd. In dit plan wordt aangegeven welke acties de Zimbabweanse regering zal ondernemen om het delven van diamanten weer veilig en volgens de regels te laten verlopen. Ook de certificering van diamanten is hierin meegenomen. Vastgelegd is onder andere dat diamanten uit de Chiadzwa-regio uitsluitend na goedkeuring door een aangewezen autoriteit van het KP mogen worden geëxporteerd.

De uitvoering van het actieplan wordt bewaakt door een KP-waarnemer. Tijdens de KP-vergadering in juni 2010 zal op basis van de rapporten van deze waarnemer, de situatie in Zimbabwe worden besproken. Daarnaast zal net als vorig jaar een onderzoekscommissie naar Zimbabwe afreizen, die zal rapporteren over de naleving van de afspraken. Inmiddels is al wel gebleken dat een poging is gedaan om een klein deel van de diamanten uit Chiadzwa te verhandelen buiten het KP om. Het KP onderzoekt nu hoe de export van diamanten uit deze regio nader aan banden gelegd kan worden. Tijdens de KP-jaarvergadering die dit najaar gehouden wordt, zal vervolgens een besluit moeten worden genomen over de deelname van Zimbabwe aan het KP. Uitsluiting betekent dat de export van ruwe diamanten onmogelijk wordt via de officiële kanalen.

Nederland wordt binnen het KP vertegenwoordigd door de EU. Op basis van de rapporten van zowel de KP-waarnemer als de KP-onderzoekscommissie zal bepaald moeten worden of de EU inzet op schorsing van Zimbabwe of niet. Bedacht moet worden dat het KP een instrumentarium biedt om de diamant-handel te reguleren en niet gereguleerde handel te voorkomen. Uitsluiting moet dan ook gezien worden als een uiterste maatregel en dient wat betreft de Nederlandse regering aan de orde te komen op het moment dat elk perspectief op een effectieve en vruchtbare samenwerking in KP-verband is verdwenen.